

Олександр Шевчук,
аспірант кафедри порівняльного і європейського
права Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВИЛ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В ЄС

Проведено комплексний аналіз механізмів забезпечення контролю за дотриманням правил захисту персональних даних в Європейському Союзі. Спеціальну увагу приділено визначенню ролі співробітника з питань захисту даних та наглядового органу у забезпечення контролю та моніторингу за дотриманням правил захисту персональних даних в Європейському Союзі. Запропоновано розглянути обставини, що впливають на визначення розміру штрафних санкцій за порушення правил захисту персональних даних в Європейському Союзі. Розглянуто, який вплив відіграє Європейська рада з питань захисту даних у забезпечення контролю за дотриманням правил захисту персональних даних в Європейському Союзі.

Ключові слова: співробітник з питань захисту даних, механізм узгодженості, наглядовий орган, система «єдиного вікна», штрафні санкції, кодекси поведінки, сертифікація, Європейська рада з питань захисту даних.

Шевчук О.

Mechanisms for ensuring compliance with EU rules on protection of personal data

Проведен комплексний аналіз механізмів забезпечення контролю за дотриманням правил захисту персональних даних в Європейському Союзі. Спеціальне увагу приділено визначенню ролі співробітника з питань захисту даних та наглядового органу у забезпечення контролю та моніторингу за дотриманням правил захисту персональних даних в Європейському Союзі. Запропоновано розглянути обставини, що впливають на визначення розміру штрафних санкцій за порушення правил захисту персональних даних в Європейському Союзі. Предлагается рассмотреть, какое влияние играет Европейский совет по вопросам защиты данных в обеспечении контроля за соблюдением правил защиты персональных данных в Европейском Союзе.

Ключевые слова: сотрудник по вопросам защиты данных, механизм согласованности, надзорный орган, система «единого окна», штрафные санкции, кодексы поведения, сертификация, Европейский совет по защите данных.

Shevchuk O.

Mechanisms for ensuring compliance with EU rules on protection of personal data

The paper provides a comprehensive analysis of the mechanisms for ensuring compliance with the rules on personal data protection in the European Union. Special attention has been paid to defining the role of the data protection officer and the supervisor in ensuring control and monitoring of compliance with the rules on personal data protection in the European Union. It is proposed to consider the circumstances affecting on the determination of the amount of penalties for breach of the rules of personal data protection in the European Union. Impact of the European Data Protection Board in ensuring of the compliance with the rules on personal data protection in the European Union is noted.

Keywords: Data Protection Officer, coordination mechanism, supervisory body, one stop shop principle, penalties, codes of conduct, certification, European Data Protection Board.

Постановка проблеми. Для того, щоб забезпечити послідовний рівень захисту персональних даних фізичних осіб у всьому Європейському Союзі та запобігти виникненню розбіжностей, що ускладнюють вільний рух персональних даних у межах внутрішнього ринку, необхідно, щоб Регламент (ЄС) 2016/679 забезпечував правову визначеність та прозорість для суб'єктів господарювання, у тому числі мікропідприємств, малих і середніх підприємств, надавав фізичним особам у всіх державах-членах однаковий рівень прав і обов'язків, що мають юридичну силу, та обов'язків для операторів і процесорів, забезпечував постійний моніторинг за опрацюванням персональних даних, і належні санкції у всіх державах-членах, а також дієву співпрацю між наглядовими органами різних держав-членів.

Мета статті. Проаналізувати ефективність наявних механізмів забезпечення контролю за дотриманням правил захисту персональних даних в Європейському Союзі, запропонувати шляхи їх вдосконалення.

Стан дослідження. Питанню механізмів забезпечення контролю за дотриманням правил захисту персональних даних в Європейському Союзі присвячені численні праці вітчизняних та європейських науковців. Дослідженню окремих питань цієї проблематики приділяли увагу такі фахівці та вчені, як: Марк Лаббок, Наталіна Флірі, Андреас Марошч, Пабло Гарсія Мехіа, Міхал Бунда, Детлев Гебель, Тім Хікман.

Виклад основного матеріалу. Для забезпечення сталого та високого рівня захисту фізичних осіб і усунення перешкоди для потоків персональних даних у межах Союзу рівень захисту прав і свобод фізичних осіб у сфері обробки таких даних є однаковим у всіх державах-членах. Необхідно забезпечувати послідовне та одноманітне застосування правил щодо захисту фундаментальних прав і свобод фізичних осіб у сфері опрацювання персональних даних у всьому Союзі [1].

Хоча багато компаній вже прийняли методи захисту конфіденційності й процедури, узгоджені з Директивою 95/46/ЄС, Регламент (ЄС) 2016/679, який набуде чинності навесні 2018 р., містить декілька нових засобів захисту суб'єктів даних в ЄС і передбачає суттєві штрафні санкції й покарання для недисциплінованих операторів і процесорів з обробки даних.

Призначення співробітника з питань захисту даних. Згідно з Регламентом, оператор і процесор можуть призначити співробітника з питань захисту даних, який має виконувати функцію координатора діяльності із захисту даних окремого оператора чи процесора.

За Регламентом оператор або процесор зобов'язані призначити відповідального за захист даних, якщо:

- а) обробка здійснюється публічним органом або організацією, за винятком судів, що діють як судові інстанції;
- б) основні види діяльності оператора чи процесора складаються з операцій з опрацювання, що в силу їх природи, масштабів та/чи їх цілей, вимагають регулярний, систематичний і широкомасштабний моніторинг суб'єктів даних;
- в) основні види діяльності контролера або оператора складаються з широкомасштабного опрацювання спеціальних категорій даних (наприклад, конфіденційних даних) відповідно до ст. 9 Регламенту та персональних даних про судимості та кримінальні злочини, зазначені в ст. 10 Регламенту.

Роль відповідального за захист даних загалом полягає в інформуванні й консультуванні оператора або процесора з питань їхніх обов'язків, передбачених законодавством, і моніторинг стану виконання його вимог. Відповідальні за захист даних зобов'язані співпрацювати з наглядовими органами й мають закріплені законом гарантії, які дозволяють їм виконувати свої повноваження [2].

Співробітник з питань захисту даних може бути співробітником оператора або процесора, або виконувати свої функції на договірній основі (позаштатно). Ім'я й контактні дані відповідального за захист даних повідомляються наглядовому органу та громадськості. Необхідно забезпечити можливість особистої присутності цієї особи (фізично або за допомогою захищених засобів комунікації). Під час виконання своїх обов'язків співробітник з питань захисту даних має дотримуватися конфіденційності. Одним із головних завдань співробітника з питань захисту даних є перевірка відповідності внутрішніх порядків, заведених в компанії, законодавчим нормам із захисту даних. Співробітник з питань захисту даних зобов'язаний здійснювати збір інформації для виявлення й розпізнання випадків обробки персональних даних і у зв'язку з цим інформувати й консультувати оператора або процесора, надавати їм рекомендації [3].

Наглядовий орган. Регламентом зроблено спробу гармонізувати адміністративні процедури між багатьма державами-членами, кожна з яких згідно зі ст. 54 має призначити свої власні наглядові органи [4]. Для запобігання існуванню численних паралельних адміністративних процедур і забезпечення можливості втілення рішень, статтею 51 Регламенту встановлюється підпорядкування кожного оператора та процесора головним чином одному «головному наглядовому органу» [5]. Головним наглядовим органом є наглядовий орган держави-члена, в якій знаходиться «головне підприємство» оператора або процесора. Якщо у оператора або процесора є офіси в декількох державах, головним підприємством є «місцезнаходження його центральної адміністрації в ЄС» (тобто в більшості випадків його центральний офіс). Для операторів або процесорів, які знаходяться лише в одній державі-члені, головним є відповідний державний наглядовий орган.

Наглядовим органам надано широкий спектр повноважень і завдань, в тому числі повноваження з моніторингу стану виконання й упровадження положень Регламенту, розгляду скарг, здійснення розслідувань й прийняття за ними рішень на території їхньої держави-члена. Варті уваги повноваження, що стосуються:

- видання оператору або процесору припису про надання інформації;
- здійснення слідчих аудитів;
- заборони обробки за межами ЄС і передачі даних за межі ЄС; затвердження положень типового договору і юридично зобов'язальних корпоративних правил.

Наглядний орган зобов'язаний співпрацювати з Єврокомісією й іншими наглядовими органами з метою забезпечення узгодженого застосування положень Регламенту.

Наглядний орган також здійснює моніторинг відповідних тенденцій, доки вони впливають на захист персональних даних, зокрема розробки інформаційно-комунікаційних технологій і комерційної практики, та заохочує розробку кодексів поведінки.

Механізм узгодженості. Коли наглядовий орган приймає рішення, яке впливає на обробку персональних даних лише на території його держави-члена (наприклад, коли організація працює лише в межах держави-члена), механізм узгодженості не застосовується. Однак коли наглядовий орган приймає рішення, яке впливає на обробку в багатьох країнах-членах, про таке рішення інформується Європейська рада з питань захисту даних, яка в строк 8 тижнів (який продовжується до 14 тижнів у складних випадках) має скласти висновок щодо такого рішення. У виняткових випадках наглядовий орган може вжити екстрених заходів на строк до трьох місяців без необхідності дотримання механізму узгодженості.

В принципі механізм узгодженості забезпечує обов'язок дотримання організаціями однакових вимог в усіх державах-членах, в яких вони здійснюють свою діяльність. Проте на практиці існує ризик надходження до Європейської ради з питань захисту даних за дуже короткий час великої кількості заявок від зацікавлених наглядових органів, що може спричинити непослідовне застосування відповідних принципів. Окрім того, організації й суб'єкти даних позбавлені можливості висловлення думки в процесі застосування механізму узгодженості, наслідком чого можуть стати ускладнення в забезпеченні прозорості процесу [6].

Система «єдиного вікна» й процедура співпраці. У випадках наявності в оператора або процесора підприємств у кількох державах-членах, уповноваженим є «головний наглядовий орган», якому підпорядковане головне підприємство («єдине вікно»). Головне підприємство є основним місцем здійснення діяльності з обробки. Воно може знаходитися в іншому, ніж головний офіс підприємства місці, але в більшості випадків знаходиться в тому самому місці.

Кожний наглядовий орган, що не діє як керівний наглядовий орган, повинен бути компетентним у розгляді місцевих справ, якщо контролер або оператор чи процесор має осідки в більш ніж одній державі-члені, а предмет конкретного опрацювання стосується лише опрацювання, що здійснюють в єдиній державі-члені із залученням лише суб'єктів даних такої єдиної держави-члена, наприклад, якщо предмет стосується опрацювання персональних даних працівників у спеціальному контексті зайнятості в рамках держави-члена.

У таких випадках наглядовий орган повинен повідомляти керівний наглядовий орган без затримки щодо суті питання.

Після того, як його повідомили, керівний наглядовий орган повинен вирішити, чи розглядатиме він справу відповідно до положення про співпрацю між керівним наглядовим органом та іншими відповідними наглядовими органами (механізм «єдиного вікна»), або чи повинен наглядовий орган, який про це повідомив, розглядати справу на місцевому рівні.

Правила щодо керівного наглядового органу та механізму єдиного вікна не можна застосовувати, якщо опрацювання здійснюють публічні органи чи приватні органи для цілей суспільного інтересу [7].

Заходи примусу. Подібно до Директиви, Регламент дозволяє суб'єктам даних позиватися до судових установ з вимогами грошової компенсації від оператора, який порушує їхні права, а також процесора, якщо вони порушують норми Регламенту, або виходять за межі законних вказівок оператора [8]. За Регламентом особа має право на:

- а) звернення зі скаргою до наглядового органу;
- б) застосування належних засобів захисту права проти наглядового органу, коли він не вирішує скаргу або не інформує скаржника про статус або результати її розгляду;
- в) застосування належних засобів захисту права проти оператора або процесора;
- г) отримання від оператора або процесора компенсації за шкоду, завдану в результаті порушення вимог Регламенту.

Обставини, що впливають на визначення розміру штрафних санкцій.

Регламент надає наглядовому органу повноваження з визначення розміру штрафних санкцій, які мають бути «ефективними, пропорційними й стримувальними». Регламент формулює також обтяжувальні й пом'якшувальні обставини, які наглядовий орган має враховувати, визначаючи розмір штрафу. Наприклад, умисні порушення є тяжчими за допущені з халатності. Пом'якшувальними обставинами є дотримання кодексу поведінки або стандартів механізму сертифікації, мінімізація використання категорій конфіденційних даних і впровадження належних технічних і організаційних запобіжників. У випадку порушення

вимог оператор та процесор вправі зменшити розмір штрафу, пом'якшивши «шкідливий характер, тяжкість і тривалість порушення» шляхом оперативного інформування про нього й співпраці з наглядовим органом.

Обтяжувальними обставинами загалом є дії протилежного характеру – відсутність спроб зменшення шкоди або дії, протилежні пом'якшувальним обставинам.

Регламент встановлює два рівні максимальних штрафних санкцій в залежності від наявності у оператора і процесора історії порушень і характеру самого порушення. Верхньою межею розміру штрафу є 4% річного світового обороту підприємства або 20 мільйонів євро, в залежності від більшого з них. Нижньою межею розміру штрафу є два відсотки річного світового обороту підприємства або 10 мільйонів євро, в залежності від більшого з них.

Штрафні санкції верхньої межі. Штрафні санкції верхньої межі накладаються за більш суттєві порушення оператора і процесора, як-от порушення прав суб'єктів даних. Зокрема, більш високі штрафи накладаються за порушення:

- Основних принципів обробки даних, в тому числі щодо надання згоди (статті 5–7, 9).
- Прав суб'єктів даних (статті 12–22).
- Положень про передавання даних (статті 44–49).
- Обов'язку виконання вимог законодавства держави-члена, в тому числі права на самовираження й інформацію, щодо збирання національних ідентифікаційних номерів, процедур працевлаштування, щодо нерозголошення таємниць і правил захисту даних для церков і релігійних організацій.

Порушення наказу, тимчасового або постійно діючого обмеження, накладеного наглядовим органом на обробку, або про зупинення обміну даними (статті 58(1), 58(2)).

Штрафні санкції нижньої межі. Штрафні санкції нижньої межі накладаються на операторів і процесорів, органи сертифікації або органи нагляду. Штрафні санкції нижньої межі передбачені за порушення більшості інших положень. За порушення деяких спеціальних обов'язків передбачено штрафні санкції саме нижньої межі.

Такими обов'язками оператора та процесора зокрема є:

- Отримання згоди дитини відповідно до чинних умов стосовно послуг цифрового суспільства (ст. 8).
- Інформування наглядового органу про порушення персональних даних (ст. 33).
- Інформування суб'єкта даних про порушення персональних даних (ст. 34).
- Призначення співробітника з питань захисту даних (статті 37–39).

Кодекси поведінки. Асоціації та інші органи, що представляють категорії операторів або процесорів, можуть готувати кодекси поведінки, чи вносити зміни або доповнення чи розширювати такі кодекси з метою визначення застосування цього Регламенту, зокрема в тому, що стосується:

- правомірного та прозорого опрацювання;
- законних інтересів, які переслідують оператори в конкретних ситуаціях;
- збирання персональних даних;
- використання псевдонімів для персональних даних;
- інформації, що надається громадськості та суб'єктам даних;
- реалізації прав суб'єктів даних;
- нотифікації наглядових органів про порушення персональних даних та повідомлення суб'єктів даних про такі порушення персональних даних;
- передачі персональних даних до третіх країн або міжнародних організацій [9];

Очікується, що такі кодекси стануть важливим джерелом методичних принципів тлумачення Регламенту.

Сертифікація. Держави-члени, наглядові органи, Рада і Комісія заохочують, зокрема на рівні Союзу, запровадження механізмів сертифікації захисту даних і штампів і знаків захисту даних, з метою підтвердження відповідності цьому Регламенту операцій з опрацювання, що здійснюються операторами і процесорами. Сертифікація буде добровільною, а термін чинності присудженого сертифіката становитиме три роки [10].

Європейська рада з питань захисту даних (ЄРПЗД). Європейська рада з питань захисту даних є новим органом ЄС зі статусом юридичної особи. До його складу входять по одному представникові наглядових органів кожної держави-члена й представник Єврокомісії (з правом дорадчого голосу) [11].

Перед ЄРПЗД поставлено широкий перелік завдань, але головними з них є заохочення співпраці між національними наглядовими органами, заходи з узгодженого застосування норм Регламенту на всій території ЄС і консультування Єврокомісії, зокрема з питань рівня захисту, застосовуваного третіми державами або міжнародними організаціями.

ЄРПЗД висловлює думку з приводу різних пропозицій наглядових органів, в тому числі з питань схвалення юридично зобов'язальних галузевих правил, критеріїв сертифікації й кодексів поведінки. У випадку незгоди наглядового органу з думкою ЄРПЗД, питання вирішується за процедурою вирішення суперечок. В усіх цих випадках рішення ЄРПЗД є юридично зобов'язальним.

Висновок. Регламент надає суб'єктам даних право на отримання в судовому порядку відшкодування за завдану шкоду й на звернення з адміністративними скаргами до наглядових органів. Положення Регламенту з накладання грошових стягнень замінюють фрагментарну систему заходів примусу, передбачену Директивою, одночасно запроваджуючи механізми невідворотності й послідовності призначення покарання, відсутні в Директиві. Суттєві штрафи й стягнення за порушення не лише стимулюють невідворотність покарання, вони, напевно, є помітною особливістю Регламенту, яка змусить національні й транснаціональні компанії інвестувати більше ресурсів у забезпечення виконання вимог Регламенту. Механізми досягнення узгодженості, запроваджені Регламентом – стимулювання співпраці між наглядовими органами й досягання консенсусу щодо рішень про порушення – зменшать навантаження на операторів і процесорів, діяльність яких охоплює декілька держав-членів, надаючи ефективніші способи вирішення питань примусу до виконання вимог.

Список використаної літератури

1. *Преамбула Регламенту (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у сфері опрацювання персональних даних і про вільний рух таких даних та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний Регламент про захист даних), який вступить в силу 25 травня 2018 року.* – Ч.46. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ashurst.com/en/news-and-insights/legal-updates/general-data-protection-regulation/>.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.noerr.com/~media/Noerr/PressAndPublications/News/2017/Noerr%20CEE%20News_General%20Data%20Protection%20Regulation.pdf.
4. *Регламент (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у сфері опрацювання персональних даних і про вільний рух таких даних та про скасування Директиви 95/46/ЄС.* – С. 54. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.
5. *Регламент (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у сфері опрацювання персональних даних і про вільний рух таких даних та про скасування Директиви 95/46/ЄС.* – С. 51. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.whitecase.com/publications/article/chapter-14-data-protection-authorities-unlocking-eu-general-data-protection>.
7. *Преамбула Регламенту (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у сфері опрацювання персональних даних і про вільний рух таких даних та про скасування Директиви 95/46/ЄС.* – Ч. 445. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.
8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://iapp.org/news/a/top-10-operational-impacts-of-the-gdpr-part-10-consequences-for-grpr-violations/>.
9. *Регламент (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у сфері опрацювання персональних даних і про вільний рух таких даних та про скасування Директиви 95/46/ЄС.* [Електронний ресурс]. – С. 40. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.
10. *Регламент (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у сфері опрацювання персональних даних і про вільний рух таких даних та про скасування Директиви 95/46/ЄС.* – С. 42. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.
11. *Регламент (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у сфері опрацювання персональних даних і про вільний рух таких даних та про скасування Директиви 95/46/ЄС.* – С. 68. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.

References

1. *Chastyna 46 Preambula Rehlamentu (YeS) 2016/679 pro zakhyst fizychnykh osib u sferi opratsyuvannya personal'nykh danykh i pro vil'nyy rukh takykh danykh ta pro skasuvannya Dyrektyvy 95/46/YeS (Zahal'nyy Rehlament pro zakhyst danykh) [Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)]. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> [in English].*

2. Mark Lubbock, Nataline Fleury, Andreas Mauroschat & Pablo Garcia Mexia. *The General Data Protection Regulation*. Retrieved from <https://www.ashurst.com/en/news-and-insights/legal-updates/general-data-protection-regulation/> [in English].
3. Michal Bunda & Andreea Suci. *General Data Protection Regulation*. Retrieved from https://www.noerr.com/~media/Noerr/PressAndPublications/News/2017/Noerr%20CEE%20News_General%20Data%20Protection%20Regulation.pdf [in English].
4. *Stattya 54 Rehlamentu (YeS) 2016/679 pro zakhyst fizychnykh osib u sferi opratsyuvannya personal'nykh danykh i pro vil'nyy rukh takykh danykh ta pro skasuvannya Dyrektyvy 95/46/Yes [Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)]*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> [in English].
5. *Stattya 51 Rehlamentu (YeS) 2016/679 pro zakhyst fizychnykh osib u sferi opratsyuvannya personal'nykh danykh i pro vil'nyy rukh takykh danykh ta pro skasuvannya Dyrektyvy 95/46/Yes [Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)]*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> [in English].
6. Dr. Detlev Gabel & Tim Hickman. *Chapter 14: Data Protection Authorities – Unlocking the EU General Data Protection Regulation*. Retrieved from <https://www.whitecase.com/publications/article/chapter-14-data-protection-authorities-unlocking-eu-general-data-protection> [in English].
7. *Chastyna 445 Preambuly Rehlamentu (YeS) 2016/679 pro zakhyst fizychnykh osib u sferi opratsyuvannya personal'nykh danykh i pro vil'nyy rukh takykh danykh ta pro skasuvannya Dyrektyvy 95/46/Yes [Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)]*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> [in English].
8. Anna Myers. *Top 10 operational impacts of the GDPR: Part 10 – Consequences for GDPR Violations*. Retrieved from <https://iapp.org/news/a/top-10-operational-impacts-of-the-gdpr-part-10-consequences-for-grpr-violations/> [in English].
9. *Stattya 40 Rehlamentu (YeS) 2016/679 pro zakhyst fizychnykh osib u sferi opratsyuvannya personal'nykh danykh i pro vil'nyy rukh takykh danykh ta pro skasuvannya Dyrektyvy 95/46/Yes [Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)]*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> [in English].
10. *Stattya 42 Rehlamentu (YeS) 2016/679 pro zakhyst fizychnykh osib u sferi opratsyuvannya personal'nykh danykh i pro vil'nyy rukh takykh danykh ta pro skasuvannya Dyrektyvy 95/46/Yes [Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)]*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> [in English].
11. *Stattya 68 Rehlamentu (YeS) 2016/679 pro zakhyst fizychnykh osib u sferi opratsyuvannya personal'nykh danykh i pro vil'nyy rukh takykh danykh ta pro skasuvannya Dyrektyvy 95/46/Yes [Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)]*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> [in English].

Стаття надійшла до редакції 11.12.2017.